

<http://www.diva-portal.org>

This is the published version of a paper published in *Idrottsforum.org/Nordic sport science forum*.

Citation for the original published paper (version of record):

Bäckström, Å. (2015)

På snowboard genom teoridjungeln: recension av *Snowboarding Bodies in Theory and Practice* / Holly Thorpe.

Idrottsforum.org/Nordic sport science forum, (12 maj)

Access to the published version may require subscription.

N.B. When citing this work, cite the original published paper.

Permanent link to this version:

<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:gih:diva-3808>

På snowboard genom teoridjungeln

Asa Bäckström

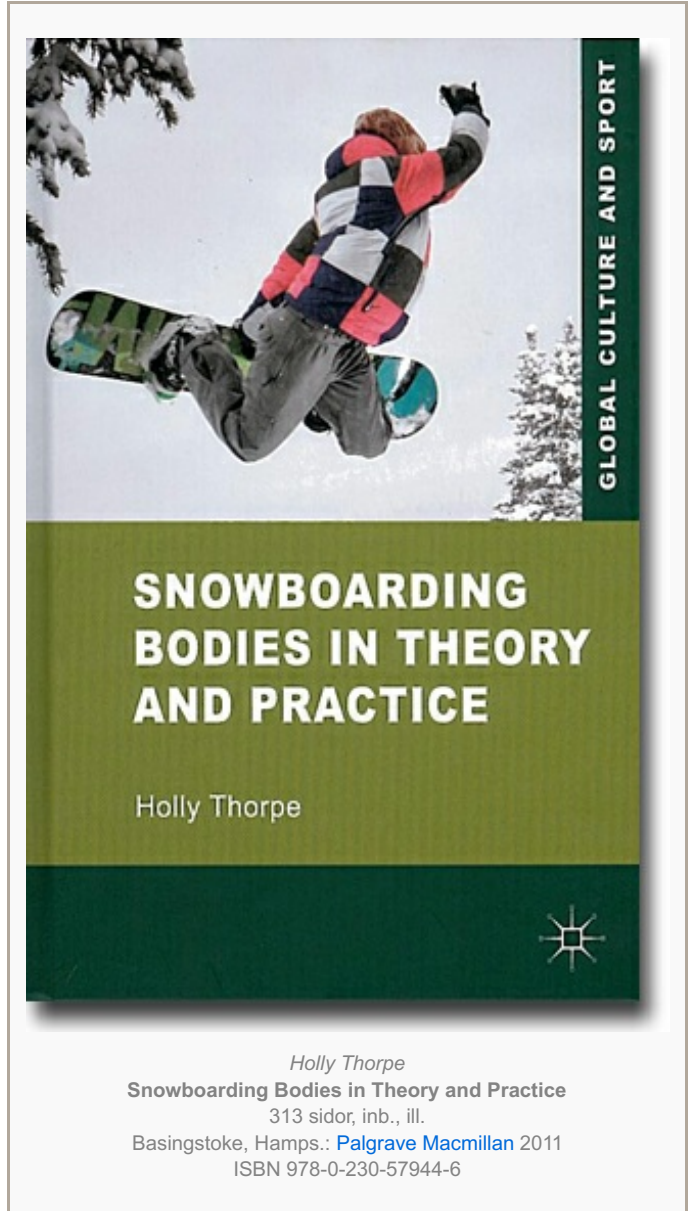
Gymnastik- och idrottshögskolan GIH, Stockholm

Det är fyra år sedan den här boken gavs ut. Att den recenseras först nu ska på intet sätt tillskrivas idrottsforum.orgs saktfärdighet. Snarare står recensenten här med nedåtböjd nacke och skamsen blick. Det tog sådan tid. Min deadline från 2013-01-15 har liksom passerat. För länge sedan. Det akademiska livet kom emellan. Undervisningen. Administrationen. Tidsmässiga förutsättningar som förändrades. Därför blir det också extra frapperande att recensera Holly Thorpes bok *Snowboarding bodies in theory and practice*. Inte på grund av dess innehåll, utan snarare på grund av bokens författare. Hur hinner människan med allt? Jag ber att få återkomma till det. Först ska jag lyfta fram boken.

Snowboard är en sport som utvecklats relativt snabbt i den västerländska världen. Det som från början utövades som en lek på en leksak med snöre längst fram, är idag en etablerad idrott och en gren i OS sedan Nagano 1998. Men det här är ingen historia över sportens utveckling. I stället används snowboard som det empiriska exempel som ett antal teorier får verka i relation till. För någon som är intresserad av snowboard kan kanske titeln locka till att fördjupa sig kring just den brädporten, men det är alltså inte det direkta syftet med boken.

Den här boken är skriven med avgångsstuderenter i åtanke. Boken ska enligt författaren locka till användande av teorier och till tänkande med hjälp av teorier. Den ska presentera teorier på ett tillgängligt sätt. Teorierna i fråga är sociologiska och angränsande till detta akademiska fält. Varje kapitel i boken tar en eller två teorier som utgångspunkt för att belysa snowboard. Studenter skulle då kunna omsätta dessa exemplifierande kapitel och inspireras till att använda teorierna i sina egna arbeten som inte nödvändigtvis behöver handla om just snowboard. Kapitlen är tematiska och handlar till exempel om genus och kropp, om representationer i medier, och om makt och politik.

Teorierna i fråga bärs fram av specifika företrädare. Ursäkta min name-dropping, men nu kommer en rad män och en kvinna som nämns i boken och som har haft genomslag i fältet. De är absolut inte de enda som omnämns i boken, men de är kopplade till några av de tematiska områden som tas upp. I min redogörelse inflikar jag också i vilken utsträckning och hur de använts i vår egen geografiska och kulturella idrottsforskningskontext. Thorpe tar upp Bourdieu och hans symboliska kapital. Bourdieu är ju en välkänd figur inom idrottsforskning på våra breddgrader. I samband med honom omnämns också Skeggs som har diskuterat hur hans tänkande kring habitus kan användas i relation till genus. Hos oss är Skeggs kanske oftare använd bland just genusforskare, än bland idrottsforskare. En annan klassiker vid det här laget är Foucault. Han har ju haft stort genomslag i forskning om

idrott, makt och kön såväl i Sverige, som i övriga Skandinavien. Därtill kommer Marx, han med *Kapitalet* ja, som har använts för att förklara ekonomiska frågor i relation till idrott. Måhända har han haft större verkan i brittisk idrottsforskning än i skandinavisk dito. Och så dyker Urry upp, denna kulturforskare med turism i blickfånget, och här finns också en mer sentida klassiker, Thrift, med sin "non-representational theory".

Det är alltså bland andra de här människornas tänkande som Thorpe använder sig av för att peka på hur det är möjligt att använda teorier för att förklara och utmana det förgivettagna, framförallt av studenter med idrott i fokus. Men hon stannar inte vid att använda dessa tänkares tänkande, hon tänjer också på teorierna för att de ska hjälpa oss att förstå idrottens roll i samhället. Hennes argument för användningen av alla dessa ansatser är att snowboard i sig är ett komplext fenomen, och som därmed också kräver en tvärvetenskaplig ansats. Snowboard är ju inte det enda komplexa fältet inom idrotten, vilket försvarar Thorpes breda angreppssätt.

Hennes avhandling handlade om snowboardåkande unga kvinnor, och det är i stor utsträckning till denna studie som den recenserade boken hänvisar. Det etnografiska arbete som ligger till grund för många av de empiriska exemplen är alltså en studie som innefattar deltagande observation i diverse kontexter där snowboard praktiseras på olika sätt.

Thorpe kallar den transnationell. Inom ramen för detta arbete har hon också analyserat snowboardmedier och gjort intervjuer med 60 personer för att kunna spegla så många olika "röster" som möjligt.

Dessa rörelser inkluderar Skateistan, som strävar efter att få till stånd utbildning i Afghanistan och som gör detta genom skateboardåkning.

För egen del tycker jag det mest spännande kapitlet faktiskt är det sista. Det kan bero på att jag är färgad av att ha läst många av hennes artiklar, och därför ser att det i flera kapitel är tidigare texter som får ny omslutning i bokform. Men jag tycker att det är i det sista kapitlet som det blir spännande och nytt, en dimension inom idrottsforskningen som vi i Skandinavien inte riktigt har lyckats fånga. Det sista kapitlet handlar om kroppspolitik och social förändring. Thorpe skriver om de alternativa rörelser med idrottslig grund som slagit rot de senaste decennierna, rörelser som inkluderar *Skateistan*, som strävar efter att få till stånd utbildning i Afghanistan och som gör detta genom skateboardåkning. Ett annat exempel är *Surfers against sewage* (SAS), som med utgångspunkt i surfing arbetar politiskt för att motverka att orenat avlopp släpps ut i haven. Thorpe skriver om "the politics of affect", med hänvisning till ovan nämnda Thrift. I ärlighetens namn bör nog även Rinehart nämnas här, eftersom det är tillsammans med honom som hon sedermera också har publicerat en artikel på detta ämne.

Att ta upp frågor om politik på olika nivåer är extra utmanande när en undervisar idrottsstudenter, menar Thorpe i [en intervju om boken](#). Idrottsstudenter är nämligen passionerat intresserade av sport, och starkt övertygade om att sport är bra för dem personligen och för samhället. Att då försöka etablera tanken att idrott och politik hör ihop, och att det kan vara fruktbart med ett kritiskt perspektiv för att nyansera detta tänkande är just utmanande. Detta håller jag i allra högsta grad med om.

Vem är hon då, denna Holly Thorpe?

Thorpe är verksam som idrottssociolog vid universitetet i Waikato i Nya Zeeland. Forskningsmässigt är hon intresserad av ungdomskultur, livsstilssport, idrott och kropp, resande och turism, kvalitativ forskningsmetod (särskilt etnografi), socialteori, hälsoaspekter som rör unga kvinnor, samt medier (speciellt nya dito). Thorpe är

Holly Thorpe

även redaktör i de välkända tidskrifterna *Sociology of Sport Journal* (SSJ) och *Qualitative Research of Sport, Exercise and Health*. Hennes 17 sidor långa CV innehåller en gedigen publikationslista som inkluderar såväl artiklar i internationella vetenskapliga tidskrifter som antologibidrag och egna böcker. På [den egna hemsidan](#) finns bland annat länkar till artiklar i vetenskapliga tidskrifter, till böcker och till publikationer i nischmedier. Här finns också länkar till presentationer på Youtube och till [Fuel Aotearoa](#), det projekt som hon varit med och startat och som är tänkt att stärka idrottskvinnor genom utbildning.

Hennes internationella renommé, publikationslista och CV är imponerande, och trots att det finns en språkhegemoni i den samtida akademiska världen, och att Thorpe lyckosamt råkar ha engelska som modersmål, kan en inte undgå att förundras över hennes produktivitet. Thorpe tillhör den nya generationen forskare. Hon är er av de där unga framgångsrika forskarna som syns, men inte var som helst och hur som helst. Hennes namn får många träffar i bibliotekens artikeldatabaser, vilket borgar för trovärdighet inom den vetenskapliga världen. Vid sidan av denna kanal syns hennes namn även i vad som kommit att kallas nischmedier, det vill säga medier som inriktar sig mot något specifikt som till exempel fotboll, fotografi eller i hennes fall snowboard. Hon gör sig synlig på ett begåvat sätt, som hämtat ur en handbok i hur en hanterar och administrerar framgång i den neoliberala postpostmoderna världen. Thorpe är avundsvärt framgångsrik i sättet att marknadsföra sig själv som just forskare. Marknadsföring i all ära, en produkt utan innehåll når dock sällan stora höjder, eller rättare sagt, håller inte särskilt länge. Och Thorpes karriär måste ändå sägas både nå högt och hålla över tid.

Personligen blir jag andfådd av att bara gå igenom hennes produktion. Hur hinner människan med?

Copyright © [Åsa Bäckström](#) 2015